

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2397/2020
15.07.2021. година
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа Далиборка Марковић, адвокат из ..., против тужене „Banca Intesa“ АД Београд, коју заступа Љубица Томић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4112/19 од 19.05.2020. године, у седници већа одржаној дана 15.07.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужене, **УКИДА** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4112/19 од 19.05.2020. године у ставу другом изреке и у наведеном делу предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини П1 154/18 од 02.10.2019. године у ставу првом изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да суд обавезе тужену да јој на име увећане зараде по основу рада дужег од пуног радног времена исплати износе ближе означене у изреци са каматом од доспелости. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужена да тужилци накнади трошкове за службена путовања у дане 14.01, 18.01. и 21.01.2016. године у износу од 3.252,00 динара, што би тужени био дужан да плати са законском каматом од 27.01.2016. године до исплате, као и захтев за накнаду парничних трошкова. Ставом трећим изреке обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 42.850,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4112/19 од 19.05.2020. године у ставу првом изреке одбијена је као неоснована жалба тужилце и потврђена наведена првостепена пресуда у делу става другог изреке којим је одбијен тужбени захтев за накнаду трошкова за службена путовања са каматом до исплате. Истом пресудом у ставу другом изреке преиначена је наведена првостепена пресуда у ставу првом, делу става другог изреке којим је одбијен као неоснован захтев за накнаду трошкова и ставу трећем изреке тако што је: а) усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужилци на име увећане зараде по основу рада дужег од пуног радног времена за период од 15.05.2015. године до 01.06.2016. године исплати појединачно одређене износе по

месецима са каматом од дана доспелости и б) обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 80.400,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у преиначујућем делу благовремено је изјавила ревизију тужена због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку и налази да је ревизија дозвољена и основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била у сталном радном односу код тужене, до споразумног престанка 10.06.2016. године, обављајући послове саветника за клијенте – продају физичким лицима у експозитури у Уговором о раду и анексом прописано је право запосленог на зараду и увећану зараду, накнаду трошкова у вези са радом и других примања у складу са Законом о раду и колективним уговором тужене. Пуно радно време износи 40 часова недељно, радна недеља по правилу траје пет радних дана а радни дан 8 часова. У периоду од маја 2015. године до маја 2016. године тужена није доносила одлуку о увођењу прековременог рада а тужиља је за спорни период водила сопствену евиденцију остварених сати прековременог рада. Спроведени вештачењем на основу личне евиденције тужиље утврђено је постојање 1274 сата прековременог рада.

Првостепеном пресудом одбијен је тужбени захтев за исплату увећане зараде на основу рада дужег од пуног радног времена оценом да тужиља није доказала да је радила дуже од пуног радног времена по налогу послодавца и да евиденција тужиље о прековременом раду није поуздан доказ.

Побијаном пресудом применом члана 53. став 1. и 108. став 1. тачка 3. Закона о раду преиначена је делимично првостепена пресуда и усвојен тужбени захтев за исплату увећане зараде по основу рада дужег од пуног радног времена са каматом.

По оцени Врховног касационог суда побијана пресуда је у оспореном делу заснована на погрешној примени материјалног права услед чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Према члану 53. став 1. и 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32713 и 75/14) запослени, на захтев послодавца је дужан да ради дуже од пуног радног времена у случају више силе, изненадног повећања обима посла и у другим случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који је планиран. Прековремени рад не може трајати дуже од 8 часова недељено. Према члану 12. Колективног уговора туженог зарада за обављени рад и време проведено на раду се утврђује на основу: основне зараде, дела зараде за рад и учинак и увећане зараде, а према члану 16. запослени има право на увећану зараду за прековремени рад – 26% од основице.

Из цитираних законских одредби произилази да прековремени рад не настаје аутоматски, већ искључиво на захтев послодавца у конкретно одређеним ситуацијама, и да је законом временски лимитиран. Тужилца је током поступка истицала да је у спорном периоду радила код туженог прековремено сваког радног дана по 4 сата и суботом по 6 сати. Истовремено код туженог није постојала наредба за прековремени рад нити је у доказном поступку испитивано да ли је постојао неформални захтев послодавца за продужење рада нити реална потреба за прековременим радом у виду изненадног повећања обима посла и др. Код оваквог стања паушалан је и споран закључак другостепеног суда о постојању пропуста тужене банке да донесе наредбу о прековременом раду.

Тужена је у парници оспоравала рад тужилце преко утврђеног радног времена и истицала да евентуално дуже остајање тужилце на послу нема правни значај прековременог рада. Првостепени суд је одбијајући тужбени захтев одбио претходно предлог тужене за допунско вештачење дужине радног ангажовања тужилце на основу логовања радника. Преиначујући првостепену пресуду другостепени суд није имао у виду наведени предлог тужене, оцењујући искључиво прихватљивост личне евиденције тужилце као доказног средства. По оцени Врховног касационог суда у недостатку других доказа а према околностима сваког конкретног случаја, лична евиденција запосленог о присуству на послу може бити прихватљив доказ, јер запослени не треба да трпи штету због пропуста послодавца. Међутим, у овом случају је изостало утврђење да ли пропуст послодавца заиста постоји, да ли је било потребе за доношење наредбе о прековременом раду или неформалног притиска на запосленог за продужени рад, при чему је и евиденција тужилце о присуству на раду и садржини ангажовања преко радног времена била проверљива обзиром на коришћење компјутера тужилце у процесу рада.

Са изнетих разлога одлучне чињенице за пресуђење ове правне ствари су остале спорне услед чега је другостепена одлука морала бити укинута.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити указане неправилности, разјаснити наведене спорне околности у вези рада тужене након радног времена у спорном периоду и донети правилну и на закону засновану одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима спора јер зависи од исхода главне ствари.

Са изнетих разлога, одлучено је као у изреци решења на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

